

előadott hibák mellett, rossz szellemi szakács. Tud jól főzni; de nem tud izletesen tálalni. Minden gourmand tudja, hogy izléses tálalás mellett a közönséges ételek is élvezhetők, míg, ha rosszul adják föl, a pástétom sem kapós. Ezt Illés ur, úgy látszik, nem tudja; s ezért akárhányszor megesik, hogy ír igazat és jót, de imponálni, sőt praejudicálni törekvő hangja és modora nem a szükséges rokonszenvet, hanem az önkénytelen ellenszenvet gerjeszti föl.

Irjon Illés ur sokat, mentül többet, ez ellen senkinek sincs kifogása, s rajta magam is csak örvendeni fogok; de tisztelje az ellenvéleményt és becsülje meg az ellenfeleket mindenha! — Kelt Endréden, 1877. évi november 15.

*Tanos Pál*, urad. főerdész.

### **Egyesületi közlemények.**

*(Az Országos Erdészeti-Egyesület 1877. évi december-hó 9-kén tartott választmányi ülésének jegyzőkönyve.)*

Jelen voltak: Wagner Károly I. alelnök; báró Podmaniczky Géza II. alelnök; Balás Vincze, Székely Mihály választmányi tagok és Bedő Albert titkár.

I. Első alelnök ur az ülést megnyitván, közli a választmánnyal, hogy elnök ur ő nagyméltósága mint a delegationális bizottság tagja hivatalos ügyekben Bécsben időzván, a mai ülésre nem jelenhetett meg, s hogy az egyesület titkárához intézett tudósítása szerint az erdőőrök szakképzésének a jelen választmányi ülés tárgyalására kitűzött kérdését egy folyó hó 15-én saját elnöklete alatt megtartandó választmányi ülésben kívánja tárgyalatni.

Az igazgató választmány készséggel csatlakozik ahhoz, hogy az erdőőrök szakképzése iránti véleményadásra kiküldött

bizottság jelentésének mára kitüzött tárgyalása elnök ő nmga által f. hó 15-re kitüzött választmányi ülésre tartassék fenn.

II. A titkár előterjeszti az egyleti pénztár állásáról szóló tudósítást, mely szerint a f. évi összes bevétel a mai napig 14.847 frt 18 kr; az összes kiadások pedig 10.235 frt 52 krt tettek, mihez képest a készpénzkészlet 4611 frt 66 kr, melyből 4200 frt az első hazai és az egyesült budapesti fővárosi takarékpénztáraknál van elhelyezve. A mai napig befolyt összes bevételből a befizetett alapítványi tőkék összege 1663.5 frt; a kiadások összegéből pedig 5697 frt 77 kr oly kiadás, mely az alapítványi tőkéhez csatoltatott. A mult választmányi ülés óta befolyt a pénztárba összesen 3485 frt 18 kr és kiadatott összesen 5955 frt 96 kr. Tudomásul vétetik.

III. Olvastatik a jövő 1878. évi egyleti költségvetés tervezetének elkészítésére kiküldött bizottság jelentése.

A választmány ezen jelentés kapcsolatában egyes tételek szerint tárgyalja a költségvetést, s azt összesen 8120 frt bevétellel és 7750 frt kiadással egészben és részleteiben elfogadván, a f. évi közgyűlés jóváhagyása elé azon hozzátétellel terjeszti, hogy a kiadások valamely rovatánál netalán elérhető megtakarítás a szakkönyvek és illetőleg a szaklapok vásárlására előirányzott 200 frtnyi összeg pótlására fordittassék.

IV. A titkár jelenti, hogy azon alapító tagok egyike, kiknek részére a mult választmányi ülés jegyzőkönyvének IV. pontja alatt hozott határozattal megengedtetett, hogy tőke és kamat tartozásukat 5, és illetőleg 10 frtos részletekben törlesszék, kérdést tesz az iránt, hogy a kamatok megtörtént lefizetése után a tőkének törlesztésétől nem lenne-e felmenthető.

A választmány a mult ülés jegyzőkönyvének IV. pontja alatt hozott határozatot változatlanul és kivétel nélkül fenntartandónak határozza.

V. A titkár bemutatja Galgóczy Károlynak „Az erdőségek és a befásítás fontossága Magyarországon“ című pályanyertes munkáját, melyet szerző az egyesületnek küld meg. Köszönettel fogadtatik a könyvtár számára.

VI. A mult választmányi ülés óta az egyesületbe való felvételre jelentkezett következő új tagok vétetnek fel, s illetoleg a választmány által hazafiui elismeréssel fogadott következő új alapítványok jelentetnek be:

1. Készpénzbefizetése által alapított Wagner Ágoston, egri érseki erdőmester 150 frtot.

2. Magyar földhitelintézeti záloglevélben alapított Stanik Samu, m. k. erdész 150 frtot és pedig olyképen, hogy a részéről beszolgáltatott 150 frt névértékű magyar urbéri kötvények tőzsdei árfolyamának a m. földhitelintézeti 150 frt záloglevél tőzsdei árfolyamára való kiegészítéséül készpénzben fizet 21 frtot.

3. Alapítványi kötvények beszolgáltatása által alapítottak: Fekete Lajos, erdőakadémiai tanár 160 frtot; Mester József, m. k. erdőgyakornok 160 frtot; Krausz Géza, erdőakadémiai tanársegéd 160 frtot; Ertl János, földbirt. 200 frtot; Csibye Lőrincz, m. k. erdőgyakornok 160 frtot; Rosenkopf Jenő, m. k. erdőgyakornok 160 frtot; báró Prónay Aurél 160 frtot; Fittler Géza, m. k. erdőgyakornok 160 frtot; Czékus György, m. k. erdőgyakornok 160 frtot és Benedek György, katast. erdőbecslő 160 frtot.

4. Évdijas tagokká vétetnek fel az 1878—1882. évekre: Patczl Jenő, urad. főerdész, ajánlja Kabina János; Pscherrer Miklós, ministeri fogalmazó, ajánlja a titkár és Liszt Alajos, urad. főerdész, ajánlja Tóthi Szabó Sándor.

VII. Tudomásul vétetik, hogy néhai Ghyezy Ignác 100 frt alapítványát az örökösök befizették, továbbá, hogy alapítványaik törlesztésére Haasz Adolf kéregkereskedő 50

frtot, Allmann András, m. k. erdőmester 12 frt 50 krt és Blaschek Ede, katasteri erdőbecslő 40 frtot befizettek.

VIII. Jelen ülés jegyzőkönyvének hitelesítésére Székely Mihály és Balás Vincze tagtársak kéretnek fel. — K. m. f.

Hitelesítésül :

*Balás Vincze.*

*Wagner Károly.*

*Székely Mihály.*

*Bedő Albert, titkár.*

## II.

*Az Országos Erdészeti-Egyesület 1877. évi december-hó 15-én tartott rendkívüli választmányi ülésének jegyzőkönyve.*

Jelen voltak: elnök: Tisza Lajos ő excja; Wagner Károly alelnök; Balás Vincze, Fekete Lajos, Illés Nándor, Luczenbacher Pál, Maltsek Gusztáv, Scholcz Gyula, Székely Mihály választmányi tagok és Bedő Albert, egyleti titkár.

I. Elnök ő excja az ülést megnyitván, a titkár jelenti, hogy a német birodalmi vámvonalokon a szarvas, őz és nyúl vadnak hazánkából való bevitele ellen a nálunk is felmerült marhavész alkalmából emelt tilalom megszüntetésének eszközéséért a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi ministeriumhoz az egyesület részéről kérés intéztetett. Helyeslőleg vétetik tudomásul.

II. Olvastatik az erdőöri szakképzés tárgyában véleményadásra kiküldött bizottság következő jelentése :

*Az erdőöri szakképzés tárgyában adandó véleményezésre az Országos Erdészeti-Egyesület által kiküldött bizottság 1877. évi november-hó 27-ik napján tartott ülésének jegyzőkönyve.*

Jelen voltak: Wagner Károly, elnök; Fekete Lajos, erdészeti tanár; Hoffmann Sándor, ministeri titkár; Hómann

Bálint, urad. tisztartó és Bedő Albert, egyleti titkár.

Wagner Károly elnök ur az ülést megnyitván, annak feladatát kapcsolatba hozza az Országos Erdészeti-Egyesület 1876. évi december 17-én tartott közgyűlésének határozatával s előadja, hogy az Erdészeti-Egyesület választmánya 1877. évi márczius 15-én tartott ülésében az erdőőri személyzet szakképzése ügyében kívánt vélemény megadására Wagner Károly elnöklete alatt Fekete Lajos, Illés Nándor, Hoffmann Sándor, Hómann Bálint és Bedő Albert tagokból álló bizottságot küldött ki, hogy a bizottság tagjainak véleményeik írásban beadattak, s hogy a mai tanácskozás tárgya a kölcsönös véleménycserék alapján az igazgató választmány elé terjesztendő vélemény megállapítása.

Előadja továbbá, hogy az Erdészeti-Egyesületnek 1876. évi december-hó 17-én tartott rendes közgyűlése a fennforgó tárgyban a következő határozatot hozta: „az igazgató választmány megbízott, miszerint a legalsóbb fokú erdészeti személyzet kiképzése iránt a leggyakorlatibb módot szem előtt tartva, készítsen egy tüzetes tervet, és a mennyiben annak keresztülvitelére a kormány anyagi, vagy szellemi támogatása szükségesnek mutatkoznék, aziránt a kormányhoz forduljon. Mint-hogy pedig a közgyűlés ezen határozata nem döntötte el azon kérdést, hogy valjon a kiképzés a gyakorlatban működő erdőgazdák, vagy pedig e célra felállított szakiskolák által eszközlendő-e helyesebben, sőt azt határozottan függőben hagyta, a bizottságnak maradt fenn e kérdésre nyilatkozni.

A jelenlévő bizottsági tagok által beadott írásbeli vélemények felolvasása — miután azok szóbeli kicserélésére alkalom volt — szükségtelennek találtatott és csakis Illés Nándor távollévő biz. tag nyilatkozata olvastatik fel, melyben szerző az erdőőrök nevelését erdőgazdák által, csupán a gyakorlati alkalmazással egybekötve, tartja legcélszerűbbnek, ellenben e célra szakiskolákat állítani fel szükségtelennek véli. E helyett

igen jónak látná, ha kezelő erdészek nevelése céljából a weiss-wasseri és eulenburgi intézetek mintájára erdészeti középiskolák állíttatnának fel.

Elnök III és tagtárs véleményének felolvasása után felszóllítja a jelenlévő tagokat véleményeik kinyilatkoztatására, megjegyezvén a felolvasott véleményben foglalt és az erdészeti középtanodák felállítására célzó indítványról, hogy bár az e bizottság feladata körén kívül esik, mindazonáltal a t. tagokra bizza a felett nyilatkozni, vagy nem.

A kölcsönös véleményeserék megtörténte után a bizottság összes tagjainak egyhangu hozzájárulásával és annak kijelentése mellett, hogy erdészeti középiskolák felállítása szükségesnek nem ismerhető, a következő vélemény állapíttatik meg :

A bizottság egyhangulag kimondja, hogy nagyon kívánatos lenne, hogy az erdőőrök szakképzése házilag egyes birtokosok és ezek erdőtisztjeinek közreműködésével az Országos Erdészeti-Egyesület szellemi támogatása mellett a lehető legnagyobb terjedelemben eszközöltessék, mert ezen uton legrövidebb idő alatt legkevesebb költséggel legtöbb egyén nyerhetné kiképeztetését. Minthogy azonban ezen házi kiképeztetés sikere csak az önként vállalkozó birtokosok jóakaratótól függ, de az ismert hazai erdészeti viszonyok között nem is lehet számítani arra, hogy ezen intézmény a kívánt elterjedésben és az ország különböző részeiben létrejöjjön, szükségesnek tartja a bizottság, hogy egyelőre állami költségen két erdőőri szakiskola állíttassék fel, melynek célja volna a hiányt különösen oly vidéken pótolni, a hol a házi kiképzésre erdőbirtokosok nem vállalkoznak. Ezen iskolák feladata volna a házi kiképeztetésnek irányt adni s azzal a versenyt felvenni.

A bizottság véleménye szerint a leendő erdőőrnek oktatását főképen az erdőben kell nyerni, az erdei munkákba s min-

den jövődöbeli teendőjébe gyakorlati uton, azaz a hely színén kell bevezettetnie, s abban tényleg részt vennie, hogy a kéz-fogásokat s az összes eljárást teljesen elsajátítsa. Természetesen mindezt a jelölt korlátolt felfogásához mért magyarázat kell, hogy kövesse, mert szükséges a tanulónak értenie is, hogy mit s miért tesz úgy és nem másképen.

A bizottság karöltve az iskolák felállításával egyszersmind fenntartani és sikeresebbé tenni óhajtja az erdőörök képzésének eddig fennállott iskolázás nélküli nevelési módját is az által, hogy az Erdészeti-Egyesület az oktatni hajlandó erdőgazdák és oktatást kereső növendékek közt a közvetítést elvállalja, s hogy a tanításra vállalkozó erdőgazdák számára a tanítás mi-kénti teljesítése iránt utmutató tájékozást adjon.

Az iskolában és magántanítás útján képezendő erdőörök az erdőöri szakvizsgálatokra kiküldött bizottságok előtt tesznek vizsgát, s ettől, ha kellő alkalmatosságot igazolnak, erdőöri szakvizsgálati bizonyítványt nyernek.

Az elvi kérdés elintézést nyervén, elnök felhívja a tagokat a kivitel részletei felett is nyilatkozni, a mennyiben ez a választmányi ülés elébe leendő terjesztés végett szükséges és az ügy jelen állásában lehetséges.

A kölcsönös eszmecserék után a bizottság egyhangulag a következőkben állapodik meg.

Az állami költségen fenntartandó két erdőöri iskola egyike az ország felvidékén, például Liptó-Ujváron, másik a déli vidéken, pl. Szegszárdon lehetne felállítandó, minden esetre azonban oly helyen, hol, vagy a melynek közelében a szerzendett tájékozás alapján a magán uton való tanításra kevésbé lehet számítani.

Az iskolákban, illetőleg ezek tanárai által, kivéve az írásban teljesítendő munkálatokat, künn az erdőn a következő tantárgyak lennének tanítandók: számtan a tizedes

törtekkel és egyszerű arányokkal; erdészeti mérések, kisebb földterületek, erdőtisztások, vágások felmérése lánczczal; fák vagy más testek ür- és köbtartalma; utak vagy csuszornák építése és árkok, vagy csatornák vezetése; erdő- és vadászati védelem az ezeket illető törvényekkel s a hasznos és káros erdei állatok természetrajza; erdőmivélés, a növénytenyészet alapfogalmai, a különféle üzemmódok és vágásnemek, ültetés, vetés, áterdőlés, az erdei fák természetrajza, gyümölcsfatenyésztés; erdőhasználat, az erdő termésének alapfogalmai, a fa ejtése, feldolgozása, a faajtésnél használt szerszámok, a faanyagok választékolása, mérése, szállítása; az erdei mellékhasználatok, szénítés, kéregnyerés, makk gubacs szedés, írásbeli gyakorlatok, rajzolás a lánczczal felmért területek alakjának ábrázolhatása s a térképek megérthetése végett. Írásbeli jelentések készítése oly irányban, a mint ez a műszaki segédszolgálatnál szükséges lehet. Vadászat, annak mikénti gyakorlása, a vadtenyésztés és használat.

A felvételre megkívántatnék legalább a 17. életév betöltése, ép, egészséges testalkat, egy okleveles néptanítótól kiállított bizonyítvány arról, hogy a felvételre folyamodó írni, folyékonyan olvasni tud és a négy elemi számmivelettel akadály nélkül számol, s végre, hogy legalább egy évig mint munkás, vadász, vagy erdőőri segéd erdei szolgálatban volt. Az állam egyelőre mindkét iskolában 10—10 ösztöndíjat létesítene, egyenként 150, egész 200 frttal, hogy oly egyének, kik magukat fenntartani nem tudják és sem a kincstár, alapítványi vagy magánuradalmak és birtokosok által segélyben nem részesülnek, az intézetben ellátást nyerjenek.

Az tanulók az általuk teljesített erdei munkákért aránylagos bért kapnának. A bánásmód az intézetben a közösen lakó hallgatók jövődöbeli alárendelt szolgálai állásának megfelelő és szigorú lenne, s nekik nemcsak az erdőben, hanem az intézet

terjedelmes eseményekertjében és az intézet körül is kellene naponta mindennemű munkát teljesíteni. A tanidő október hónap elején venné kezdetét és csak a második év május hónapjával végződnék úgy, hogy a növendékek két telet és két tavaszt töltsenek az intézetben.

A felveendő növendékek összes száma 25, egész 30-ig terjedhetne s újabb növendékek csak a koronkénti 20 havi tanfolyam letelte után veendőek fel.

A tanár évi fizetése a célból, hogy az illető állása minél állandóbbá tétessék, lehetne 1500 frt, e mellett szabad lakás és házikert, a tanársegéd évi fizetése 800 frt. Egy szolga évi fizetése 300 frt és szabad lakás házikerttel, továbbá szükséges lehet tanszerekre, lakbérre, vagy épületek fenntartása és más vegyes kiadásokra 900 frt, összesen tehát egy iskolára 3500 forint.

Az iskolán kívüli kiképzést az Erdészeti-Egyesület fogja felkarolni, a mennyiben az erdőőrök nevelésének előmozdítására a hazai erdőbirtokosokat, az oktatás elvállalására az erdőgazdákat felszólítaná s azokat buzdítaná; az oktatást kereső növendékeket az illető vidéken jelentkező oktató erdőgazdákhöz utasítaná; utóbbiakat sikeres működésük esetében az „Erdészeti Lapok“ útján elismerő kitüntetésben részesítené és az államnak jutalmazásra ajánlaná. Az Erdészeti-Egyesület feladata volna ily jutalmak engedélyezését kieszközölni a kormánytól, például minden tanulóért, ki az erdőőri szakvizsgát leteszi, a siker szerint bizonyos tiszteletdíjt az oktató erdész számára.

A tanítandó tárgyak a magánoktatásnál is mindazok lennének, melyek az erdőőri szakiskolákban taníttatnak.

Ezzel az ülés bezáratott.

*Wagner Károly*, elnök.

*Bedő Albert*, egyl. titkár.

A z i g a z g a t ó v á l a s z t m á n y az albizottság beterjesztett munkálatát beható tárgyalás alá vévén, a jelen levő összes tagok véleményének több oldalú kicserélése után az erdőőri szakképzés ügyében a következő határozatot hozza: az Országos Erdészeti Egyesület, tekintettel a hazai erdőgazdasági viszonyokra, és figyelemmel arra, hogy a már készen levő erdőtörvényjavaslat törvénynyé alkotása is közelebből várható s ennek életbe léptetése az erdővédelmi szolgálathoz az eddigieknél képzetebb erdőőröket igényel: hivatásában álló kötelességének ismeri, lépéseket tenni arra, hogy az erdészeti műszaki segédszolgálatra alkalmas erdőőrökben jelenleg élenken érezhető hiányon lehető mielőbb fokonként segítessék. Erre az egyesület véleménye szerint legalkalmasabban két uton lehetne törekedni, vagy rendszeres szakiskolák felállítása és a magán erdőtiszteknek erdőőrök nevelésére való serkentése által, vagy olyképen, ha az állami kezelés alatt álló erdőknél az illető erdőhivatalok útján és segélyével eszközöltetnék a szükséges szakbeli kiképzetés. Minthogy azonban az egyesület a kívánt szakoktatás mielőbbi életbeléptetésének sürgős szükségessége mellett sem zárkozhatik el az elől, hogy az ország jelenlegi pénzügyi helyzetét figyelembe ne vegye, azon nézetben van, hogy ha a jelen pénzügyi viszonyok között az iskolák életbeléptetése nem volna kivihető, addig is, míg ez megtörténhetnék, a kir. kormány felkéressék, hogy az állami kezelés alatt lévő erdőbirtokokon az erdőőri szakoktatást rendszeresítse, s erre nézve az illető erdőhivatalok mellé kellő szakőröket adván ezekkel a szakképzés kivitelét teljesítse, másfelől az egyesület is mindent megteend a maga részéről arra, hogy a magán erdőbirtokosok erdőségeiben és erdőtisztjei útján hasonló tanítás eszközöltessék. A mint ezen alternatív javaslat bármelyike a kir. kormány helyeslését és elfogadását megnyeri, kész leend az egyesület a megfelelő részletes tervezetet előterjeszteni, valamint javaslatot adni az erdő-

őri szakvizsgák letételére szükséges ismeretek minimumát összeállítva, magában foglaló tankönyv és általában a tanításnál vezérfonalul használható könyvek iránt is; megbizatván egyuttal az elnökség, hogy ezen határozatot a f. évi rendes közgyűlésre az erdőőri szakképzés tárgyában kitűzött kérdés elintézésül a közgyűlésnek a választmány nevében ajánlja.

III. Elnök ő nagyméltósága a földmívelési ministerium által az egyesülethez f. évi 13.259. sz. a intézett leirat alapján, és utalván arra, hogy a f. évi közgyűlés egyik tárgyát képezi az is, miszerint nyilatkozzék arról, hogy mely városokban véli az erdőőri szakvizsgákat megtartani, felkéri a választmányt, hogy ez iránt a közgyűlésnek adandó javasolhatás végett jelölje ki a részéről ily vizsgák megtartási helyül alkalmasnak ismert városokat.

Az igazgató választmány mindenekelőtt kimondja, hogy az erdőőri szakvizsgák azon városokban, melyekben eddig tartattak jövőre is megtartandók, s hogy ezeken t. i. Pozsony, Kassa, Temesvár, Kolozsvár és Kaposváron kívül a következőkben lennének megtartandók: Budapest, Besztercebánya, Ungvár, Marm.-Sziget, Nagy-Károly, Nagy-Várad, Zombor, Szombathely, Maros-Vásárhely és Brassó.

IV. Jelen jegyzőkönyv hitelesítésére Scholcz Gyula és Balás Vincze tagtársak kéretnek fel. — K. m. f.

*Scholcz Gyula.*

*Tisza Lajos,*  
elnök.

*Balás Vincze.*

*Bedő Albert,*  
titkár.

### **A temesvári erdőőri szakvizsgák.**

A mult év november havában Pozsonyban tartott erdőőri szakvizsgáról ezen becses lapjok december havi füzetében megjelent közleményben, sajnálattal emliti közlő ur, hogy a